

(สำเนา)

เลขรับ ๕/๒๕๕๒ วันที่ ๒ มี.ค. ๒๕๕๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๒

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญา พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญา พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๔๔๖ ๘๒๖๑

โทรสาร ๐ ๒๔๔๖ ๘๒๖๖

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

ณัฐฐา พิมพ์

ธิดาพิมพ์ ทาน

ตรวจ

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๖๙๓/๒๕๕๑

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญา

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญา

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๙๐ วรรคห้า ประกอบกับมาตรา ๓๐๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๒) หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา

(๓) หนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันงบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

(๔) หนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง

(๕) หนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

หนังสือสัญญาตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงหนังสือสัญญากู้เงินหรือค้ำประกันเงินกู้ที่รัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทยทำขึ้นตามกฎหมายที่ให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะหรือเป็นการทั่วไป

หนังสือสัญญาใดเป็นหนังสือสัญญาตาม (๓) (๔) หรือ (๕) ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอแนะของกระทรวงการต่างประเทศ

การกำหนดตามวรรคสามเมื่อได้แจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบเป็นเวลาสิบห้าวัน และสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีได้มีหนังสือทักท้วง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้

กำหนดเวลาตามวรรคสี่ให้หมายถึงวันในสมัยประชุมของรัฐสภา

มาตรา ๕. หนังสือสัญญาอื่นที่มีใช้หนังสือสัญญาตามมาตรา ๔ จะมีขั้นตอนวิธีการ และหลักเกณฑ์ในการจัดทำอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖. หน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบอำนาจจากคณะรัฐมนตรีจะทำความตกลงกับรัฐบาลต่างประเทศ รัฐต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของรัฐต่างประเทศ ให้มีผลเช่นเดียวกับหนังสือสัญญาตามมาตรา ๔ มิได้

มาตรา ๗. ในการจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๔ ถ้ามีกรณีที่จะต้องดำเนินการเจรจา ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศร่วมกันจัดทำกรอบการเจรจาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการเจรจา พร้อมทั้งเผยแพร่กรอบการเจรจาให้ประชาชนทราบโดยทั่วไป และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับกรอบการเจรจาเพื่อประกอบการดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่หนังสือสัญญาตามวรรคหนึ่งเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๔ (๔) หรือ (๕) หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๐ และเผยแพร่

รายงานผลการศึกษาวิจัยและจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับรายงาน
ผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวตามมาตรา ๑๓ และให้คณะรัฐมนตรีเสนอรายงานผลการศึกษาวิจัย
และผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับรายงานผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวต่อ
รัฐสภาพร้อมกับกรอบการเจรจา

ในกรณีที่รัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทยมิได้เข้าร่วมการเจรจาเพื่อจัดทำ
หนังสือสัญญาตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำและเผยแพร่สรุปสาระสำคัญของ
หนังสือสัญญานั้นให้ประชาชนทราบโดยทั่วไป และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประกอบ
การพิจารณาก่อนลงนามในหนังสือสัญญา หรือก่อนแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันตามหนังสือ
สัญญานั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘ ความในมาตรา ๗ มิให้ใช้บังคับในกรณีการเปิดเผยข้อมูลใด ๆ
เกี่ยวกับการเจรจาจะเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศหรือประชาชน หรือต่อความ
มั่นคงของชาติ

มาตรา ๙ การเผยแพร่ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตาม
มาตรา ๗ ให้กระทำผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการนี้
รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอาจกำหนดให้ดำเนินการโดยวิธีอื่นด้วยก็ได้

ผู้แสดงความคิดเห็นต้องระบุชื่อและที่อยู่ที่แท้จริง และถ้าเป็นบุคคลธรรมดา
ต้องระบุชื่อสกุลและเลขประจำตัวประชาชนด้วย

มาตรา ๑๐ ก่อนจัดทำกรอบการเจรจาเพื่อจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๔
(๔) หรือ (๕) หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศ ตลอดจน
ผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศ และผลกระทบต่อบุคคลหากมีการทำหนังสือ
สัญญา

(๒) แนวทางป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาผลกระทบดังกล่าวโดยคำนึงถึง
ความเป็นธรรมระหว่างผู้ที่ได้ประโยชน์กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือ
สัญญานั้นและประชาชนทั่วไป

การศึกษาวิจัยตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเป็น
อิสระในการดำเนินงาน และผู้ซึ่งหน่วยงานหรือองค์กรนั้นมอบหมายให้ดำเนินการศึกษาวิจัย
ต้องไม่มีประโยชน์ได้เสียเป็นการส่วนตัวหรือมีอคติในเรื่องที่ดำเนินการศึกษาวิจัย

คำตอบแทนการศึกษาวิจัย ให้เป็นไปตามอัตราที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดประกาศ
กำหนด

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่เคยมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๔ (๔) หรือ (๕) ไว้แล้ว หากรายงานผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวมีรายละเอียด ตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการศึกษาวิจัยมีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง หน่วยงานที่รับผิดชอบอาจถือว่ารายงานผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว เป็นรายงานผลการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๐ โดยไม่ต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยขึ้นใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์ในรายงานผลการศึกษาวิจัยนั้นแล้ว

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรได้รับดำเนินการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๔ (๔) หรือ (๕) หรือหน่วยงานหรือองค์กร ที่รับดำเนินการศึกษาวิจัยไม่ประสงค์จะดำเนินการศึกษาวิจัยต่อไปและไม่มีหน่วยงานหรือ องค์กรอื่นรับดำเนินการศึกษาวิจัยต่อ หากเป็นกรณีที่ยังไม่มีผู้ใดดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การจัดทำหนังสือสัญญานั้นมาก่อน ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการศึกษาวิจัยเอง

มาตรา ๑๓ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเผยแพร่รายงานผลการศึกษาวิจัยและ จัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับรายงานผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวผ่านระบบ เครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการนี้ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอาจกำหนดให้ ดำเนินการโดยวิธีอื่นด้วยก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการแสดงความคิดเห็นของ ประชาชนตามมาตรา ๑๑ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ในการเจรจาเพื่อจัดทำหนังสือสัญญา ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ และกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการร่วมกัน ในกรณีที่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๔ (๔) หรือ (๕) ให้พิจารณาผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับกรอบการเจรจาตาม มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และผลการศึกษาวิจัยที่เสนอต่อรัฐสภาตามมาตรา ๗ วรรคสอง ประกอบการเจรจาด้วย

ภายใต้บังคับมาตรา ๘ เมื่อการเจรจาเสร็จสิ้นลง ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ และกระทรวงการต่างประเทศเผยแพร่สรุปผลการเจรจาต่อประชาชนผ่านระบบเครือข่าย สารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศ และให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด เสนอผลการเจรจาต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและอนุมัติการลงนามในหนังสือสัญญา

มาตรา ๑๕ หนังสือสัญญาใดที่มีผลใช้บังคับเมื่อมีการลงนามโดยไม่ต้อง แสดงเจตนาให้มีผลผูกพันในภายหลัง คณะรัฐมนตรีต้องเสนอหนังสือสัญญานั้นต่อรัฐสภา เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนการลงนาม

หนังสือสัญญาใดที่มีผลใช้บังคับเมื่อมีการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน ก่อนแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันดังกล่าว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอหนังสือสัญญานั้นต่อรัฐสภา เพื่อให้ความเห็นชอบ

ในการเสนอหนังสือสัญญาต่อรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบตามมาตรา นี้ ให้คณะรัฐมนตรีเผยแพร่รายละเอียดของหนังสือสัญญานั้นให้ประชาชนทราบโดยทั่วไปด้วย โดยผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศ

มาตรา ๑๖ หนังสือสัญญาที่มีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในระบบเครือข่าย สารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศ

ให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับการประกาศตามมาตรา นี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ เมื่อหนังสือสัญญามีผลใช้บังคับแล้ว ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดให้มีการศึกษาผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาที่มีต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือสังคมของประเทศ ตลอดจนผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศ และผลกระทบต่อบุคคล และให้เสนอแนะมาตรการแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา

มาตรการแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบตามวรรคหนึ่งต้องรวดเร็ว เหมาะสม และเป็นธรรม และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าวและประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย

ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเผยแพร่มาตรการแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบ ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประชาชนทราบโดยทั่วไป รวมทั้งเผยแพร่ผ่านระบบ เครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย

เพื่อให้การแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงาน ที่ต้องดำเนินการตามมาตรการแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบดังกล่าวรายงานผลการดำเนินงาน ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยทุกกรอบสามเดือน

มาตรา ๑๘ ให้กระทรวงการต่างประเทศจัดให้มีฐานข้อมูลหนังสือสัญญา เพื่อรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่รัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทย เป็นภาคีผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้ประชาชนสามารถ ตรวจสอบและทำสำเนาข้อมูลดังกล่าวผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศนั้นได้เอง

ให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับการเผยแพร่ข้อมูลตามมาตรา นี้ด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ การดำเนินการเพื่อจัดทำหนังสือสัญญาใดที่รัฐบาลไทยหรือ
ราชอาณาจักรไทยยังมิได้แสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้
และให้ถือว่าการดำเนินการที่ได้ทำไปแล้วเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญา
พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญา พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๑๕๐ วรรคห้า ประกอบกับมาตรา ๓๐๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “หนังสือสัญญา” ว่าหมายถึงความตกลงเป็นหนังสือระหว่างรัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลต่างประเทศ รัฐต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศซึ่งก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะมิชื่อเรียกว่าอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามของสนธิสัญญา (Treaty) ตาม Vienna Convention on the Law of Treaties

๒.๒ กำหนดให้การจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันได้แก่หนังสือสัญญาดังต่อไปนี้ ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ

(๒) หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา

(๓) หนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันงบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

(๔) หนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง

(๕) หนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหนังสือสัญญากู้เงินหรือค่าประกันเงินกู้ที่รัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทยทำขึ้นตามกฎหมายที่ให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะหรือเป็นการทั่วไป เพราะเป็นกรณีที่มีกฎหมายให้อำนาจดำเนินการเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว

๒.๓ แม้การพิจารณาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันงบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ หนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง และหนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ เพราะยังไม่เคยมีแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานมาก่อน กรณีจึงไม่อาจกำหนดให้ชัดเจนไว้ในกฎหมายได้ว่าหนังสือสัญญาใดบ้างที่เป็นหนังสือสัญญาดังกล่าว แต่โดยที่อาจกำหนดแนวทางในการพิจารณาได้ว่าหนังสือสัญญาใดบ้างที่อาจเข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาดังกล่าว ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดการร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยทุกกรณีว่าหนังสือสัญญาใดเป็นหนังสือสัญญาดังกล่าวหรือไม่ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการใช้อำนาจอธิปไตยในทางกิจการระหว่างประเทศของคณะรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นฝ่ายบริหาร จึงกำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดในเบื้องต้นว่าหนังสือสัญญาใดเป็นหนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันงบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ หรือเป็นหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือเป็นหนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ตามข้อเสนอแนะของกระทรวงการต่างประเทศ และเมื่อได้แจ้งข้อกำหนดดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบเป็นเวลาสิบห้าวันแล้ว หากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีหนังสือทักท้วง ให้ประกาศข้อกำหนดนั้นในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ โดยกำหนดเวลาดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุมของรัฐสภา

๒.๔ สำหรับขั้นตอน วิธีการและหลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสือสัญญาอื่นที่มีใช้หนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งหมายรวมถึงหนังสือสัญญากู้เงินหรือค่าประกันเงินกู้ที่รัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทยทำขึ้นตามกฎหมายที่ให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะหรือเป็นการทั่วไปด้วย

๒.๕ โดยที่ปัจจุบันหน่วยงานของรัฐได้ทำความตกลงกับต่างประเทศจำนวนมาก เช่น ความตกลงการเป็นเมืองพี่เมืองน้อง หรือความตกลงระหว่างหน่วยงานของรัฐของไทยกับหน่วยงานของรัฐต่างประเทศเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติการกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐนั้น เป็นต้น ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้มีการทำความตกลงที่มีลักษณะตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้บัญญัติว่าหน่วยงานของรัฐที่มีได้รับ

มอบอำนาจจากคณะรัฐมนตรีจะทำความตกลงกับรัฐบาลต่างประเทศ รัฐต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของรัฐต่างประเทศ ให้มีผลเช่นเดียวกับหนังสือสัญญาตามตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มิได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Article 7 ของ Vienna Convention on the Law of Treaties

๒.๖ สำหรับกระบวนการจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปได้ดังนี้

(๑) ถ้ามีกรณีที่จะต้องดำเนินการเจรจา หน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศต้องร่วมกันจัดทำกรอบการเจรจาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการเจรจา พร้อมทั้งเผยแพร่กรอบการเจรจาให้ประชาชนทราบโดยทั่วไป และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับกรอบการเจรจาเพื่อประกอบการดำเนินการต่อไปด้วย และหากเป็นกรณีที่เป็นหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง และหนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการศึกษาวิจัยนั้น และคณะรัฐมนตรีต้องเสนอผลการศึกษาวิจัย และความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวต่อรัฐสภาพร้อมกับกรอบการเจรจาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำผลการศึกษาวิจัยนั้นมาประกอบการจัดทำกรอบการเจรจาและเพื่อให้รัฐสภาใช้พิจารณาประกอบการให้ความเห็นชอบกรอบการเจรจา

(๒) อย่างไรก็ตามก็ดี อาจมีบางกรณีที่การเปิดเผยข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับการเจรจา อาจไม่เป็นผลดีต่อสถานะของประเทศในการเจรจาหรือต่อความมั่นคงของชาติ จึงกำหนดข้อยกเว้นไว้ด้วยว่าในกรณีที่การเปิดเผยข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการเจรจาจะเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศหรือประชาชน หรือต่อความมั่นคงของชาติ อาจไม่ต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวได้

(๓) สำหรับกรณีที่รัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทยมิได้เข้าร่วมการเจรจา เพื่อจัดทำหนังสือสัญญา หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องจัดทำและเผยแพร่สรุปสาระสำคัญของหนังสือสัญญานั้นให้ประชาชนทราบโดยทั่วไป และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาก่อนลงนามในหนังสือสัญญา หรือก่อนแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันตามหนังสือสัญญานั้น แล้วแต่กรณี

(๔) ในการเผยแพร่ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้น ให้กระทำผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบ แต่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอาจกำหนดให้ดำเนินการโดยวิธีอื่นด้วยก็ได้ และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่บริสุทธิ์ ผู้แสดงความคิดเห็นต้องระบุชื่อและที่อยู่ที่แท้จริง และถ้าเป็นบุคคลธรรมดาต้องระบุชื่อสกุลและเลขประจำตัวประชาชนด้วย

(๕) ส่วนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง และหนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างมีนัยสำคัญนั้น ต้องดำเนินการก่อนจัดทำกรอบการเจรจาเพื่อจัดทำหนังสือสัญญาดังกล่าว โดยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน

และผู้ซึ่งหน่วยงานหรือองค์กรนั้นมอบหมายให้ดำเนินการศึกษาวิจัยต้องไม่มีประโยชน์ได้เสียเป็นการส่วนตัวหรือมีอคติในเรื่องที่ดำเนินการศึกษาวิจัย โดยในการศึกษาวิจัยนั้น ผู้ดำเนินการศึกษาวิจัยต้องศึกษาผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศ ผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุน และผลกระทบต่อบุคคลหากมีการทำหนังสือสัญญา ตลอดจนแนวทางป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาผลกระทบดังกล่าวโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมระหว่างผู้ที่ได้ประโยชน์กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญานั้นและประชาชนทั่วไป ส่วนคำตอบแทนการศึกษาวิจัย ให้เป็นไปตามอัตราที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดประกาศกำหนด หากเป็นกรณีที่เคยมีการศึกษาวิจัยไว้แล้ว และผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการศึกษาวิจัยมีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น และรายงานผลการศึกษาวิจัยนั้นมีรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นครบถ้วน หน่วยงานที่รับผิดชอบอาจนำรายงานผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวมาใช้ โดยไม่ต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยขึ้นใหม่ก็ได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์ในรายงานผลการศึกษาวิจัยนั้นแล้ว แต่ถ้าไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดรับดำเนินการศึกษาวิจัย หรือผู้รับดำเนินการศึกษาวิจัยไม่ประสงค์จะดำเนินการศึกษาวิจัยต่อไปและไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรอื่นรับดำเนินการศึกษาวิจัยต่อ หากเป็นกรณีที่ยังไม่มีผู้ใดดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสัญญานั้นมาก่อน ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการศึกษาวิจัยเอง

(๖) เมื่อดำเนินการศึกษาวิจัยแล้วเสร็จ หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องเผยแพร่รายงานผลการศึกษาวิจัยและจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับรายงานผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และรัฐมนตรีเจ้าสังกัดอาจกำหนดให้ดำเนินการโดยวิธีอื่นด้วยก็ได้

(๗) ในการเจรจา หน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศต้องดำเนินการร่วมกัน และในกรณีที่เป็นหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง และหนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ผู้เจรจาต้องพิจารณาผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับกรอบการเจรจาและผลการศึกษาวิจัยที่เสนอต่อรัฐสภาประกอบการเจรจาด้วย และเมื่อการเจรจาเสร็จสิ้นลง หน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศต้องเผยแพร่สรุปผลการเจรจาต่อประชาชนผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของตน ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการเจรจาจะเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศหรือประชาชนหรือต่อความมั่นคงของชาติ และให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเสนอผลการเจรจาต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและอนุมัติการลงนามในหนังสือสัญญา

(๘) สำหรับการลงนามในหนังสือสัญญานั้น ถ้าเป็นหนังสือสัญญาที่มีผลใช้บังคับเมื่อมีการลงนามโดยไม่ต้องแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันในภายหลัง คณะรัฐมนตรีต้องเสนอหนังสือสัญญานั้นต่อรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนการลงนาม แต่ถ้าเป็นหนังสือสัญญาที่มีผลใช้บังคับเมื่อมีการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน ก่อนแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีเสนอหนังสือสัญญานั้นต่อรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ และในการเสนอหนังสือสัญญาต่อรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งและวรรคสองนั้น คณะรัฐมนตรีต้องเผยแพร่รายละเอียดของ

หนังสือสัญญานั้นให้ประชาชนทราบโดยทั่วไปด้วยโดยผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศ

(๙) หนังสือสัญญาที่มีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบและกระทรวงการต่างประเทศ ส่วนภาษาของหนังสือสัญญาที่จะประกาศนั้นมิได้กำหนดไว้ตายตัว เพราะหลายกรณีมีการจัดทำหนังสือสัญญาเป็นภาษาอื่นที่มีใช้ภาษาไทย

๒.๗ เมื่อหนังสือสัญญาที่มีผลใช้บังคับแล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องจัดให้มีการศึกษาผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาที่มีต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศ ตลอดจนผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุน และผลกระทบต่อบุคคล และให้เสนอแนะมาตรการแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยมาตรการเช่นว่านั้นต้องรวดเร็ว เหมาะสม และเป็นธรรม และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าวและประชาชนประกอบด้วย เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องเผยแพร่มาตรการดังกล่าวให้ประชาชนทราบโดยทั่วไป รวมทั้งเผยแพร่ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเพื่อให้การแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามมาตรการแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบดังกล่าวรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยทุกไตรมาสเดือน

๒.๘ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่ถูกต้องและเป็นระบบ จึงกำหนดให้กระทรวงการต่างประเทศจัดให้มีฐานข้อมูลหนังสือสัญญาเพื่อรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่รัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทยเป็นภาคี ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและทำสำเนาข้อมูลดังกล่าวผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศนั้นได้เอง

๒.๙ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสัญญาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับว่า การดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญาใดที่รัฐบาลไทยหรือราชอาณาจักรไทยยังมิได้แสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าการดำเนินการที่ได้ทำไปแล้วเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

๒.๑๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

๓.๑ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ ถึง ๒๕๔๐ นั้น การจัดทำหนังสือสัญญาถือเป็นพระราชอำนาจที่พระมหากษัตริย์ทรงใช้ผ่านฝ่ายบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการจัดทำหนังสือสัญญาของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เช่น อังกฤษ ออสเตรเลีย เป็นต้น ที่ถือว่าการจัดทำหนังสือสัญญาถือเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร (No one but the Queen can conclude

a treaty)^๑ แต่การใช้อำนาจในการจัดทำหนังสือสัญญาของฝ่ายบริหารดังกล่าวไม่มีผลเป็นการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงกฎหมายภายใน (The Queen prerogative cannot alter the law of the land)^๒ หากการดำเนินการตามหนังสือสัญญาใด (Implementation) จำเป็นต้องมี ปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิกกฎหมาย หนังสือสัญญานั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อน และเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญานั้นแล้ว รัฐบาลต้องเสนอให้มี ปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายนั้นด้วย ดังนั้น ตามระบอบทวินิยม (Dualism) นี้ ฝ่ายบริหารมีอำนาจที่จะไปตกลงจัดทำหนังสือสัญญาได้โดยไม่ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐสภาก่อน

๓.๒ การจัดทำหนังสือสัญญาตามระบอบทวินิยมนี้แตกต่างจากการจัดทำหนังสือสัญญาในระบอบเอกนิยม (Monism) ที่ยอมรับว่าหนังสือสัญญามีผลเท่ากับกฎหมายภายใน ดังนั้น ก่อนที่จะทำหนังสือสัญญาใด ๆ กับต่างประเทศ ฝ่ายบริหารจึงต้องขออนุมัติฝ่ายนิติบัญญัติก่อน เช่น ตามรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาที่ Article VI^๓ กำหนดให้หนังสือสัญญาที่จัดทำขึ้นในนามสหรัฐอเมริกาเป็นกฎหมายภายใน ด้วยเหตุนี้เอง Article II Section 2^๔ จึงบัญญัติว่าประธานาธิบดีมีอำนาจจัดทำหนังสือสัญญาตามคำแนะนำและยินยอมของวุฒิสภา (Senate) ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของวุฒิสมาชิกที่เข้าประชุม ลักษณะดังกล่าวได้รับการถ่ายทอดให้เห็นได้อย่างชัดเจนใน Trade Act 2002 ของสหรัฐอเมริกา

^๑E.C.S. Wade and G. Godfrey Phillips, Constitutional Law, 5th Ed. (London: Longmans, Green and Co., 1958, p. 212.

^๒Ibid., p. 213

^๓Article VI

All debts contracted and engagements entered into, before the adoption of this Constitution, shall be as valid against the United States under this Constitution, as under the Confederation.

This Constitution, and the laws of the United States which shall be made in pursuance thereof; *and all treaties made, or which shall be made, under the authority of the United States, shall be the supreme law of the land*; and the judges in every state shall be bound thereby, anything in the Constitution or laws of any State to the contrary notwithstanding.

The Senators and Representatives before mentioned, and the members of the several state legislatures, and all executive and judicial officers, both of the United States and of the several states, shall be bound by oath or affirmation, to support this Constitution; but no religious test shall ever be required as a qualification to any office or public trust under the United States. (*emphasis added*)

^๔Section 2. The President shall be commander in chief of the Army and Navy of the United States, and of the militia of the several states, when called into the actual service of the United States; he may require the opinion, in writing, of the principal officer in each of the executive departments, upon any subject relating to the duties of their respective offices, and he shall have power to grant reprieves and pardons for offences against the United States, except in cases of impeachment.

He shall have power, by and with the advice and consent of the Senate, to make treaties, provided two thirds of the Senators present concur; and he shall nominate, and by and with the advice and consent of the Senate, shall appoint ambassadors, other public ministers and consuls, judges of the Supreme Court, and all other officers of the United States, whose appointments are not herein otherwise provided for, and which shall be established by law: but the Congress may by law vest the appointment of such inferior officers, as they think proper, in the President alone, in the courts of law, or in the heads of departments.

The President shall have power to fill up all vacancies that may happen during the recess of the Senate, by granting commissions which shall expire at the end of their next session. (*emphasis added*)

โดย Section 2104 (a) (1) กำหนดให้ฝ่ายบริหารต้องนำเสนอกรอบการเจรจาการค้ากับต่างประเทศ (the specific United States objectives for the negotiations) ต่อรัฐสภา (Congress) เพื่อขอความเห็นชอบก่อนเริ่มการเจรจาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน^๔ และจากการตรวจสอบจากฐานข้อมูลของ USTR การที่ฝ่ายบริหารเสนอกรอบการเจรจาการค้ากับต่างประเทศต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบก่อนเริ่มการเจรจาตาม Section 2104 (a) (1) ของ Trade Act 2002 นั้น ประธานาธิบดีจะมีหนังสือแสดงความประสงค์ของฝ่ายบริหารที่จะเปิดการเจรจาทางการค้ากับต่างประเทศ (Message to the Congress of the United States) หลังจากนั้น US Trade Representative จะมีหนังสือในนามประธานาธิบดี ถึงประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อชี้แจงกรอบการเจรจาซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางการเจรจาในแต่ละเรื่องอย่างกว้าง ๆ เช่น ประเด็น Trade in Goods จะเป็นไปเพื่อลดการจำกัดเก็บภาษีอากรทางการค้าระหว่างสหรัฐกับประเทศคู่เจรจาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เป็นต้น

๓.๓ การที่มาตรา ๑๙๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีต้องเสนอกรอบการเจรจาหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุนหรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบก่อน จึงเป็นการนำแนวคิดในการจัดทำหนังสือสัญญาตามระบอบเอกราชมาผสมกับแนวคิดในการจัดทำหนังสือสัญญาตามระบอบทวินิยมที่ใช้มาแต่เดิม

^๔SEC. 2104. CONSULTATIONS AND ASSESSMENT.

(a) NOTICE AND CONSULTATION BEFORE NEGOTIATION.—The President, with respect to any agreement that is subject to the provisions of section 2103 (b), shall—

(1) provide, at least 90 calendar days before initiating negotiations, written notice to the Congress of the President's intention to enter into the negotiations and set forth therein the date the President intends to initiate such negotiations, the specific United States objectives for the negotiations, and whether the President intends to seek an agreement, or changes to an existing agreement;